

**10- кл.   Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з основ правознавства.
13 листопада 2021 р.**

I. Тестові завдання (з одним правильним варіантом відповіді; 10 балів)

1. За якою теорією держава — це організація, створена яскравими (визначними, не такими, як усі) особами для організації та управління суспільством?

- а) космічна;   б) теологічна;   в) технократична;   г) психологічна.

2. Яка із ознак не є ознакою державної влади?

- а) легітимність;   б) публічність;   в) універсальність;   г) територіальність.

3. Коло осіб, що збирається голосувати чи голосує за певну політичну партію на парламентських, президентських чи місцевих виборах, називається:

- а) виборцями;   б) електоратом;   в) виборщиками.

4. Якого історичного типу держави не існує?

- а) сучасний;   б) перехідний;   в) соціалістичний;   г) американський.

5. Правила поведінки, які склалися історично, закріплені внаслідок постійного повторення — це...

- а) соціальні норми, релігійні норми;   б) норма права, звичай;
в) соціальні норми, звичай;   г) норма права, соціальні норми.

6. Загальний характер права означає, що...

- а) право — це не ідея або думки, а реальність, що втілюється в конкретних нормативно-правових актах;
б) це єдиний різновид норм, який офіційно схвалюється державою чи народом у ході референдуму;
в) правові норми не націлені на конкретну особистість, а передбачають рівність усіх перед законом. Вони поширюються на необмежену кількість однотипових випадків;
г) право — це складне системне утворення, яке можна позначити за допомогою складної розгалуженої системи.

7. Частина юридичної норми, що містить право чи обов'язок:

- а) легалізація;   б) диспозиція;   в) санкція;   г) гіпотеза.

8. Яке поняття не є ознакою держави:

- а) територія;   б) кордон;
в) система податків;   г) система правових норм.

9. Склад правовідносин включає в себе:

- а) юридичні факти, зміст, об'єктивну сторону;
б) суб'єкт, суб'єктивну сторону, юридичні факти;
в) об'єкт, зміст, суб'єкти;
г) суб'єкт, об'єкт, юридичні факти.

10. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є:

- а). обов'язком громадян України.
б). правом громадян України.
в). законодавство не містить такої норми, оскільки Україна переходить на контрактну армію.
г). обов'язком кожного.

II. Дайте визначення понять (8 балів)

2.1. Державний лад -

2.2. Промульгація -

2.3. Крайня необхідність -

2.4. Правоздатність -

III. Дайте короткі відповіді на запитання (34 бали)

3.1. 3.1. Форми здійснення функцій держави (6 балів)

3.1. Структурні елементи політичної системи суспільства (8 балів)

3.3. Ознаки громадянського суспільства (4-ри ознаки, 4 бали)

3.4. Виборчі системи. Види виборчих систем. (6 балів)

3.5. Обставини, що виключають юридичну відповідальність (за кожну - по 1 б., всього до 10 балів)

IV. Творче завдання. (38 балів)**4.1 Порівняйте формаційний та цивілізаційний підходи до типології держав за планом (14 б.)**

1. Визначення терміну «тип держави» (2 б.)

2. Автори та особливості формаційної теорії (4 б.)

3. Автори та особливості демографічної теорії (4 б.)

4. Переваги та хиби кожної з теорій (2 б.)

4.2 Поясніть значення понять «правопорядок» та «громадський порядок» порівняйте їх за планом (14 б.)

1. Визначення термінів (по 2 б., всього 4 б.)

2. Спільні риси (5 б.)

3. Відмінні риси (5 б.)

4.3.Доповніть речення відповідно до Конституції України. (10 б.)

Кожен має право на (1). Повна загальна середня освіта є (2). Держава забезпечує (3) і (4) дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм (5); надання державних стипендій та пільг учням і студентам. Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на (6), (7) Громадянам, які належать до (8) меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною (9) чи на вивчення рідної мови у (10) і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

(1 бал за правильно встановлене пропущене слово. Максимальна кількість балів - 10 б.)**V.Задачі. (20 балів.)**

5.1 До Міністерства юстиції України звернулася із заявою про реєстрацію і видачу реєстраційного свідоцтва, створена на установчому з'їзді політична партія «Нова генерація». У програмі цієї партії, зокрема, містилися положення про те, що Україна для українців, що членам партії забороняється відвідувати молитовні будинки, що партія може мати у своєму підпорядкуванні дружинників, котрі можуть мати на озброєнні холодну і пневматичну зброю, що партія прагне повернути прогресивну систему оподаткування (чим більша зарплата, тим більший відсоток податку повинен сплачуватися), що партія хоче заборонити навчання за контрактом у державних вузах. На підтримку створення політичної партії було зібрано 12 тис. підписів. З них у восьми областях України по одній тисячі (підписи були зібрані у кожній адміністративно-територіальній одиниці області), а у п'ятих областях України по вісімсот підписів (підписи були зібрані тільки в обласних центрах). Міністерство юстиції у реєстрації політичної партії відмовило.

Чи правомірною є відмова? Свою відповідь обґрунтуйте. (10 б.)

5.2 Тарас та Руслан домовились про те, що вчинять розбійний напад на Тамару, яка перебувала у квартирі. Вони домовились таким чином, що Руслан мав оглушити Тамару молотком, а після того вони мали скоїти викрадення цінного майна, яке було у її квартирі. Відчинивши двері квартири задалегідь заготовленим ключем, вони обоє зайшли у приміщення в масках. У той час, коли Тарас був у коридорі, Руслан вдарив Тамару, яка знаходилась на кухні, по голові молотком. Але оскільки у неї на голові були бігуді, то ударом мети не вдалося досягнути. Тамара почала кричати і чинити опір. Злякавшись можливого викриття Руслан тричі вдарив Тамару по голові молотком. Внаслідок цього вона померла. У момент нанесення ударів Русланом Тарас збирав цінні речі у дорожню сумку в одній із кімнат. Дайте кваліфікацію діяння Тараса і Руслана. (10 б.)

Всього: 110 балів.